

Departementsskrivelsen Återkrav och ränta inom arbetslöshetsförsäkringen m.m. (Ds 2007:53)

Dnr 801 234-08/112

2008-03-03

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

Sammanfattning

Kronofogdemyndigheten ställer sig positiv till förslaget att skärpa reglerna avseende återkrav av felaktigt utbetalda belopp.

Det bör enligt Kronofogdemyndigheten särskilt anges att återbetalningsskyldigheten även gäller utbetald arbetslöshetsersättning om ersättning senare utgår enligt den statliga lönegarantin.

Kronofogdemyndigheten anser att beräkning av tidpunkten för uttagande av ränta kan göras tydligare. Huvudregeln att ränta alltid ska tas ut vid felaktiga utbetalningar bör enligt Kronofogdemyndigheten lindras avseende sådana utbetalningar som inte beror på den enskilde. Det bör i vart fall anges att det kan utgöra ett skäl till eftergift av kravet på ränta.

Vad avser möjligheten till eftergift av återkrav eller ränta menar Kronofogdemyndigheten att det bör utvecklas vad som utgör särskilda skäl och vem som ska visa att det föreligger sådana skäl.

Vid avräkning mellan utbetalda belopp och framtida utbetalningar bör enligt Kronofogdemyndigheten beaktas att kvittningen inte inverkar på förbehållsbeloppet vid löneutmätning.

Regler om återkrav (5.1)

Kronofogdemyndigheten ställer sig positiv till förslaget om skyldighet att återbetala felaktigt utbetalade belopp oberoende av vem som orsakat den felaktiga utbetalningen. Skärpningen av återbetalningskravet är nödvändig för att komma åt samtliga felaktiga utbetalningar. Förslaget ligger i linje med regeringens strävan att förhindra och motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiska förmåner (Prop. 2007/08:48 Underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen).

I förslagets 68 a § ges regler om återbetalningsskyldighet av ersättning från en arbetslöshetskassa för de fall någon senare fått lön eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön för samma tid. Kronofogdemyndigheten anser att det bör övervägas ett tillägg till paragrafen så att det uttryckligen framgår att bestämmelsen även omfattar ersättning enligt den statliga lönegarantin. En tvistig lönefordran i konkurs kan efter process komma att betalas ut genom lönegaranti för samma period som arbetslöshetsersättningen har utgått.

Regler om ränta (5.2)

Det bör enligt Kronofogdemyndigheten tydliggöras från vilken tidpunkt som räntan ska beräknas (förslagets 68 c §). Av paragrafen framgår att dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) ska tas ut på beloppet, men det kan göras tydligare att även räntelagens regler om beräkning av tidpunkten för uttagande av dröjsmålsränta ska tillämpas.

Vid återkrav av felaktigt utbetalda belopp ska som huvudregel ränta tas ut. Detta oberoende av vem som orsakat den felaktiga utbetalningen. Syftet med att införa ränta på återkrävda belopp är bl.a. att minska benägenheten att tillgodogöra sig ersättning som man inte har rätt till. Av de

felaktiga utbetalningarna kan förmodas att en viss andel inte beror på den enskilde. Delegationen mot felaktiga utbetalningar har i en rapport den 9 november 2007 (Vad kostar felen?) gjort bedömningen att ca 20 % av de felaktiga utbetalningarna beror på oavsiktliga fel från myndigheter (prop. 2007/08:48 s.8 f.). I dessa fall av felaktiga utbetalningar ställer sig Kronofogdemyndigheten tveksam till om det som huvudregel ska tas ut ränta vid återbetalning.

Eftergift av krav på återbetalning eller ränta (5.3)

I promemorian föreslås skärpningar av möjligheten till eftergift av återkrävda belopp eller ränta. Kronofogdemyndigheten anser att det ytterligare bör utvecklas vad som krävs för att efterge ett återkrav eller krav på ränta. Om det som ovan angetts om felaktiga utbetalningar som inte beror på den enskilde inte tas in som ett undantag avseende kravet på ränta vid återbetalning, bör det nämnas här att det är ett sådant fall som kan föranleda eftergift av återkrav eller ränta. Det bör vidare anges om det är den enskilde som ska visa att det föreligger särskilda skäl för eftergift eller om detta ska beaktas även av arbetslöshetskassan ex officio.

Avräkning vid senare utbetalning av arbetslöshetsersättning (5.4)

I förslagets 70 § ges regler om möjlighet till avräkning mellan krävda belopp och senare utbetalningar. Kronofogdemyndigheten anser att det vid en kvittningssituation bör beaktas om den återbetalningsskyldige är föremål för löneutmätning och kvittningen så långt som möjligt inte inkräktar i förbehållsbeloppet. Sådant förfarande är brukligt vid återkrav från Försäkringskassan.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad biträdande rixskronofogde. I den slutliga handläggningen har även deltagit biträdande processägaren Karin Berglöf Hedar och verksjuristen Jens Haggren, föredragande.

Erica Wass

Jens Haggren